ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1998

Vyhlásené: 29.04.1998 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

115

ZÁKON

z 1. apríla 1998

o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1
Predmet zákona

Predmetom zákona je úprava právnych vzťahov, ktorými sa zabezpečuje zachovanie predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty ako súčastí kultúrneho dedičstva, utváranie podmienok na ich ochranu, využívanie a sprístupňovanie tak, aby prispievali k šíreniu poznatkov, vedeckému bádaniu a poznávaniu histórie, kultúry a prírody Slovenska.

§ 2
Základné pojmy

(1) Predmet múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty je pôvodný hmotný alebo duchovný doklad, ktorý má schopnosť priamo alebo sprostredkovane vypovedať o vývoji prírody alebo spoločnosti a má trvalý historický, kultúrny, umelecký alebo vedecký význam.

(2) Predmet múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty odborne evidovaný a odborne spravovaný v múzeu alebo v galérii je múzejný zbierkový predmet alebo galerijný zbierkový predmet (ďalej len „zbierkový predmet“).

(3) Múzeum alebo galéria je špecializovaná právnická osoba alebo špecializovaný organizačný útvar právnickej osoby, ktorý na základe prieskumu a vedeckého výskumu zhromažďuje, vedeckými metódami zhodnocuje a odborne spravuje zbierkové predmety. Tie sprístupňuje verejnosti a využíva vo verejnom záujme.

§ 3
Odborná správa zbierkových predmetov

(1) Odborná správa zbierkových predmetov je

a) nadobúdanie zbierkových predmetov,

b) odborná evidencia a vyraďovanie zbierkových predmetov,

c) ochrana zbierkových predmetov.

(2) Odborná správa zabezpečuje odborné spracovanie, vedecké zhodnotenie, komplexnú ochranu a primerané sprístupnenie zbierkových predmetov v múzeu alebo v galérii.

§ 4
Nadobúdanie zbierkových predmetov

(1) Múzeum alebo galéria nadobúda zbierkové predmety v súlade so svojím odborným zameraním a špecializáciou.

(2) Nadobúdanie zbierkových predmetov do odbornej správy múzea alebo galérie posudzuje Komisia na tvorbu zbierok. Členov Komisie na tvorbu zbierok vymenúva a odvoláva riaditeľ múzea alebo galérie.

(3) Pri nadobúdaní zbierkových predmetov určí Komisia na tvorbu zbierok ich hodnotu.

(4) Na nadobúdanie zbierkových predmetov zo zahraničia sa vzťahujú osobitné predpisy.[1])

§ 5
Odborná evidencia a vyraďovanie zbierkových predmetov

(1) Zbierkové predmety ako súčasti kultúrneho dedičstva sú zapísané v odbornej evidencii.

(2) Odbornú evidenciu zbierkových predmetov vykonáva múzeum alebo galéria na základe odborného spracovania a vedeckého zhodnotenia zbierkového predmetu s cieľom jednoznačne ho identifikovať a určiť jeho kultúrnu, umeleckú, historickú alebo vedeckú hodnotu.

(3) Odborná evidencia sa vykonáva ako

a) chronologická evidencia – 1. stupeň,

b) katalogizácia – 2. stupeň.

(4) Z odbornej evidencie možno zbierkové predmety vyradiť, ak

a) sú znehodnotené alebo zničené,

b) sú odcudzené,

c) boli trvale vyvezené (§ 16),

d) došlo k ich zámene alebo

e) došlo k prevodu ich správy.[2])

(5) Návrh na vyradenie zbierkového predmetu z odbornej evidencie múzea alebo galérie schvaľuje zriaďovateľ (§ 8).

§ 6
Ochrana zbierkových predmetov

(1) Na zabezpečenie ochrany zbierkového predmetu sú múzeum a galéria povinné

a) vykonávať všestrannú ochranu a bezpečnosť budov a priestorov, v ktorých sú zbierkové predmety uložené,[3])

b) vykonávať odbornú ochranu zbierkového predmetu jeho základným ošetrovaním, konzervovaním, preparovaním a reštaurovaním,

c) zabezpečiť preventívnu ochranu a odborné uloženie zbierkového predmetu,

d) vykonávať ochranu zbierkového predmetu pri jeho premiestňovaní, sprístupňovaní a využívaní,

e) vykonávať kategorizáciu a určovať hodnotu zbierkových predmetov.

(2) Kategorizácia zbierkových predmetov je ich zaraďovanie na základe ich kultúrnej, historickej, umeleckej a vedeckej hodnoty do týchto troch kategórií:

a) I. kategória – zbierkové predmety mimoriadnej kultúrnej, historickej, umeleckej a vedeckej hodnoty medzinárodného a celoštátneho významu,

b) II. kategória – zbierkové predmety vysokej kultúrnej, umeleckej, historickej a vedeckej hodnoty nadregionálneho a regionálneho významu,

c) III. kategória – zbierkové predmety regionálneho a miestneho významu.

(3) Na zabezpečenie ochrany zbierkových predmetov štát poskytuje záruky podľa medzinárodných dohovorov a zvyklostí pri dovoze a vývoze zbierkových predmetov s cieľom vystaviť ich a sprístupniť verejnosti.

§ 7
Využívanie a sprístupňovanie zbierkových predmetov

Múzeum a galéria využívajú a sprístupňujú zbierkové predmety formou

a) stálych expozícií,

b) dlhodobých, krátkodobých a putovných výstav,

c) publikačnej a edičnej činnosti,

d) kultúrno-vzdelávacích aktivít,

e) vedeckovýskumnej činnosti.

§ 8
Zriaďovanie múzea a galérie

Zriaďovateľom múzea alebo galérie môže byť

a) ústredný orgán štátnej správy,[4])

b) krajský úrad,

c) obec,

d) iná právnická osoba,

e) fyzická osoba.

§ 9
Práva a povinnosti zriaďovateľa

(1) Zriaďovateľ múzea alebo galérie je oprávnený

a) určiť odborné zameranie a špecializáciu múzea alebo galérie,

b) požiadať národné metodické centrum o odborné usmernenie.

(2) Zriaďovateľ múzea alebo galérie je povinný

a) vydať zriaďovaciu listinu alebo štatút s vymedzením poslania a rozsahu pôsobnosti podľa odbornej profilácie a špecializácie múzea alebo galérie,

b) zaregistrovať múzeum alebo galériu na Ministerstve kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) do 60 dní od ich zriadenia,

c) zabezpečiť nadobúdanie, odbornú evidenciu, ochranu, využívanie a prezentáciu zbierkových predmetov,

d) zabezpečiť múzeum alebo galériu po odbornej, personálnej a finančnej stránke,

e) vykonávať kontrolu činnosti múzea alebo galérie,

f) požiadať ministerstvo do 60 dní po zrušení múzea alebo galérie o ich výmaz z Registra múzeí a galérií s výnimkou múzea a galérie podľa § 12 ods. 5,

g) požiadať ministerstvo o súhlas na zámenu zbierkových predmetov so zahraničnými subjektmi s výnimkou múzea a galérie podľa § 12 ods. 5.

§ 10
Ministerstvo

Ministerstvo najmä

a) utvára právne a organizačné podmienky na zabezpečenie a rozvoj múzeí a galérií,

b) vedie Register múzeí a galérií a po zrušení múzea alebo galérie zabezpečuje ich výmaz z Registra múzeí a galérií do 30 dní od doručenia žiadosti,

c) zabezpečuje výkon kontroly a štátneho odborného dohľadu nad dodržiavaním tohto zákona pri uchovávaní zbierkových predmetov ako súčastí kultúrneho dedičstva štátu,

d) vedie Register predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty (§ 15).

§ 11
Sústava múzeí a galérií

(1) Múzeum a galéria z hľadiska zriaďovateľa sú:

a) štátne,

b) obecné,

c) iné neštátne.

(2) Múzeum a galéria z hľadiska odborného zamerania a špecializácie sú:

a) regionálne múzeum s komplexnou múzejnou dokumentáciou regiónu, v ktorom pôsobí,

b) regionálna galéria s komplexnou galerijnou dokumentáciou regiónu, v ktorom pôsobí,

c) špecializované múzeum s múzejnou dokumentáciou vo vybraných oblastiach a vedných odboroch,

d) špecializovaná galéria s galerijnou dokumentáciou vo vybraných oblastiach.

§ 12
Štátne múzeum a štátna galéria

(1) Štátne múzeum alebo štátna galéria sa zriaďuje ako právnická osoba[5]) alebo ako organizačný útvar právnickej osoby zriadenej štátom.

(2) Pred zriadením alebo zrušením štátneho múzea alebo štátnej galérie si zriaďovateľ vyžiada súhlas ministerstva s výnimkou múzea a galérie podľa odseku 5.

(3) Krajský úrad v rámci svojej pôsobnosti ustanovuje vybrané štátne múzeum a štátnu galériu s krajskou pôsobnosťou, ktoré vykonávajú odborno-poradenskú, metodickú a kontrolnú činnosť pre ostatné múzeá a galérie v kraji a pre vlastníkov predmetov múzejnej a galerijnej hodnoty.

(4) Zriaďovateľ štátneho múzea alebo štátnej galérie oznámi aspoň tri mesiace pred zrušením štátneho múzea alebo štátnej galérie spôsob naloženia so zbierkovými predmetmi ministerstvu, ktoré sa do 30 dní od doručenia oznámenia vyjadrí k spôsobu naloženia s nimi s výnimkou múzea a galérie podľa odseku 5.

(5) Slovenské národné múzeum a Slovenská národná galéria sú národné metodické centrá pre oblasť múzejnej a galerijnej činnosti. Pre ich celospoločenské postavenie a význam ich zriaďuje ministerstvo.

(6) Štátne špecializované múzeá s celoslovenskou pôsobnosťou zriaďované iným ústredným orgánom štátnej správy, ako je ministerstvo, plnia funkciu metodických centier v oblasti svojej špecializácie.

§ 13
Obecné múzeum a obecná galéria

(1) Obecné múzeum alebo obecná galéria sa zriaďuje ako právnická osoba[5]) obce alebo ako organizačný útvar právnickej osoby zriadenej obcou.

(2) Obec oznámi aspoň tri mesiace pred zrušením obecného múzea alebo obecnej galérie spôsob naloženia so zbierkovými predmetmi ministerstvu, ktoré sa do 30 dní od doručenia oznámenia vyjadrí k spôsobu naloženia s nimi.

§ 14
Iné neštátne múzeum a iná neštátna galéria

(1) Iné neštátne múzeum alebo iná neštátna galéria sa zriaďuje ako právnická osoba[6]) alebo ako organizačný útvar už existujúcej právnickej osoby.

(2) Zriaďovateľ iného neštátneho múzea alebo inej neštátnej galérie oznámi aspoň tri mesiace pred zrušením iného neštátneho múzea alebo inej neštátnej galérie spôsob naloženia so zbierkovými predmetmi ministerstvu, ktoré sa do 30 dní od doručenia oznámenia vyjadrí k spôsobu naloženia s nimi.

§ 15
Ochrana predmetov múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty, ktoré nie sú zachovávané v múzeu alebo v galérii

(1) Predmet múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty, ktorý nie je zachovávaný v múzeu alebo v galérii, môže jeho vlastník zapísať do Registra predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty.

(2) Vlastník predmetu múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty, ktorý je zapísaný do Registra predmetov múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty, je oprávnený

a) požiadať múzeum alebo galériu s krajskou pôsobnosťou o odborné a vedecké zhodnotenie predmetu múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty,

b) bezplatne deponovať predmet múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty v štátnom múzeu alebo v štátnej galérii,

c) požiadať štátne múzeum a štátnu galériu o odborné usmernenie pri odbornom zachovávaní predmetu múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty,

d) požiadať ministerstvo o finančný príspevok na konzervovanie a reštaurovanie predmetu múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty,

e) sprístupniť predmet múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty verejnosti,

f) požiadať o výmaz predmetu múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty z Registra predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty.

(3) Vlastník predmetu múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty zapísaného v Registri predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty je povinný chrániť predmet múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty pred jeho poškodením, znehodnotením a odcudzením.

§ 16

Vývoz zbierkových predmetov a predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty

(1) Trvalý vývoz zbierkových predmetov[7]) vrátane ich zámeny[8]) zaručujúcej vzájomnosť nie je dovolený bez súhlasu príslušného orgánu. Súhlas na trvalú zámenu dáva ministerstvo, súhlas na trvalý vývoz dáva len vo výnimočných prípadoch vláda Slovenskej republiky na návrh ministerstva.

(2) Dočasný vývoz zbierkových predmetov[7]) a ich zámena[8]) sú možné len po predchádzajúcom súhlase zriaďovateľa a oznámení ministerstvu. Dočasný vývoz zbierkového predmetu je vývoz zbierkového predmetu v trvaní do troch rokov.

(3) Trvalý vývoz predmetov múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty, ktoré nie sú zachovávané v múzeu alebo v galérii,[7]) je možný len so súhlasom ministerstva.

(4) Súhlas ministerstva podľa odsekov 1 až 3 nenahrádza súhlas potrebný podľa osobitného predpisu.[9])

§ 17
Návratné konanie

(1) Na vrátenie zbierkových predmetov a predmetov múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty, ktoré boli nezákonne vyvezené z územia Slovenskej republiky, dozerá ministerstvo a vo výnimočných prípadoch vláda Slovenskej republiky na návrh ministerstva.

(2) Návratné konanie sa začína na návrh ministerstva do jedného roka odo dňa, keď začalo byť známe umiestnenie nezákonne vyvezeného predmetu a totožnosť jeho držiteľa, najneskôr však do 30 rokov od nezákonného vývozu predmetu múzejnej alebo galerijnej hodnoty a do 75 rokov od nezákonného vývozu zbierkového predmetu, ak medzinárodná zmluva neustanovuje inak.

§ 18
Účtovníctvo

Múzeá a galérie vedú účtovníctvo podľa osobitného predpisu.[10])

§ 19
Kontrola a štátny odborný dohľad

(1) Kontrolu[11]) nad dodržiavaním ustanovení tohto zákona v rámci svojej pôsobnosti vykonávajú ministerstvo a krajský úrad.

(2) Štátny odborný dohľad nad dodržiavaním ustanovení tohto zákona vykonáva ministerstvo.

§ 20
Pokuty

(1) Krajský úrad môže uložiť múzeu alebo galérii pokutu

a) do 1 000 000 Sk za pokus o nezákonný vývoz alebo vývoz zbierkového predmetu,

b) do 750 000 Sk za vážne porušenie ustanovení o odbornej správe zbierkových predmetov,

c) do 100 000 Sk za nezaregistrovanie alebo za nepožiadanie o výmaz z Registra múzeí a galérií.

(2) Krajský úrad môže uložiť vlastníkovi predmetu múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty pokutu za pokus o nezákonný vývoz alebo vývoz predmetu múzejnej hodnoty alebo galerijnej hodnoty do 300 000 Sk.

§ 21
Ukladanie pokút

(1) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď krajský úrad zistí porušenie povinnosti, najneskôr však do troch rokov od porušenia povinnosti.

(2) Pokutu možno uložiť aj opakovane. Ďalšiu pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa mala povinnosť uložená v rozhodnutí splniť.

(3) Pokuta uložená podľa tohto zákona je splatná do 30 dní odo dňa, keď rozhodnutie, ktorým bola uložená, nadobudlo právoplatnosť. Na konanie o uložení pokuty sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.[12])

(4) Pokuta je príjmom štátneho rozpočtu.

§ 22
Prechodné ustanovenie

(1) Múzeum alebo galéria zriadená pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa považuje za múzeum alebo galériu zriadenú podľa tohto zákona.

(2) Zriaďovateľ zabezpečí registráciu už zriadených múzeí a galérií do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

§ 23
Splnomocňovacie ustanovenie

Ministerstvo vydá všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré ustanovia podrobnosti o

a) odbornej správe zbierkových predmetov,

b) ochrane zbierkových predmetov v prípade vzniku mimoriadnych udalostí a za brannej pohotovosti štátu,

c) vývoze zbierkových predmetov a predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty.

§ 24
Zrušovacie ustanovenie

Rušia sa:

1. zákon Slovenskej národnej rady č. 109/1961 Zb. o múzeách a galériách v znení čl. XXVI zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.
2. vyhláška Predsedníctva Slovenskej národnej rady č.11/1964 Zb. o vývoze kultúrnych pamiatok a predmetov muzeálnej hodnoty v znení vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 21/1988 Zb.

§ 25
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. mája 1998.

Ivan Gašparovič v. r.

Vladimír Mečiar v. r.

1) § 5 až 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.180/1996 Z. z. Colný zákon v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 386/1996 Z. z.Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.Vyhláška ministra zahraničných vecí č.15/1980 Zb. o Dohovore o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov.Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 222/1997 Z. z. o zákaze neobchodného vývozu a neobchodného dovozu vecí.

2) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 374/1996 Z. z.

3) Zákon Slovenskej národnej rady č. 126/1985 Zb. o požiarnej ochrane v znení neskorších predpisov.Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 82/1996 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona Slovenskej národnej rady o požiarnej ochrane v oblasti prevencie v znení vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 86/1997 Z. z.Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.

4) Zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

5) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov.

6) Zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby.

7) Vyhláška č.15/1980 Zb.Vyhláška č. 222/1997 Z. z.

8) § 611 Občianskeho zákonníka.

9) § 28 a 29 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 287/1994 Z. z. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.

10) Zákon č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1996 Z. z.

11) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe.

12) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.